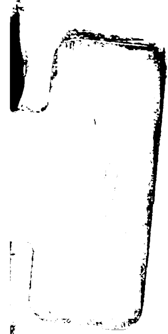
Thory





ROSA CANDOLLEANA

SEU

DESCRIPTIO

NOVÆ SPECIEI GENERIS

ROSÆ,

DICATA

PYR.-AUG. DE CANDOLLE,

A

CL.-ANT. THORY,

IN PRIMA PARISIORUM CIVITATIS CIRCUMSCRIPTIONE
ÆDILI VICARIO;

ADDITO

Catalogo inedito Rosarum quas Andreas Du Pont
in horto suo studiosè colebat anno 1813;

CUM FIGURA AENEA PICTA.



PARISIIS,

Apud Dam Hérissant Le Doux, typographum Regis,
Vià Sainte-Anne, no 20.

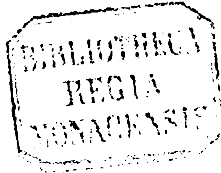
1819.

EXPLICATIO TABULÆ.

A. B. Foliola et tubus calycis Rosæ Candolleanæ pendulinæ magnitudine naturali.

C. Fructus pendulus ejusdem Rosæ magnitudine diminutâ.

D. E. Foliola et tubus calycis Rosæ Candolleanæ flavescentis magnitudine naturali.





* *Rosa Candolleana elegans.*

H. J. Redouté pinx.

OPTIMO

NEC NON COMMENDABILI

VIRO

DOMINO DOCTORI

PYR.-AUG. DE CANDOLLE,

BOTANICES PROFESSORI IN FACULTATIBUS MEDICINÆ ET SCIENTIARUM ACADEMIÆ

GENEVENSIS,

DE HISTORIA NATURALI

OPTIME MERITO.

REI herbariæ studio raptus, amicisque suadentibus, aliqua scripsi de singulis Rosarum speciebus quas tàm peritè delineavit vir mihi amicissimus *P.-J. Redouté*. Nunc igitur, cùm annotationes meæ, licet incompositæ, perfectissimis iconibus ad-

ditæ sint, eo fit ut (quæ mihi non mediocris gloria fuit) in aliquam partem venerim egregii operis illius ubi cernuntur pulchræ illæ Rosarum species tàm felici scalpro representatæ.

Jamdudùm studio Rosarum addictus, assiduis scrutatus sum indagationibus quidquid varietatis in hisce floribus animadvertendum est qui in hortis, in sylvis et per ipsa locorum inculta, tantâ vi copiâque luxuriant. Hanc inter vitæ meæ delectationem, repetitis explorationibus, Rosarum seminibus iterùm atque iterùm terræ mandatis, attentis oculis hæc ad lucem erumpentia circumspexi; ità fit ut Rosas quasdam, gentilitiis quasi notis signatas et in unâ privatâque tribu ordinandas, licet ortas a vulgari origine, deprehenderim. Cùm igitur singulæ eumdem semper oris habitum retinerent, qui sincerus apud innumeras neptes propagabatur, ex signis quæ certa fecerunt nonnullæ indagationes meæ et clarissimi Viri And. Du Pont diligentia, agnovi communem naturam illam ex quâ, ut plurimi

senserunt auctores, species assignari possunt.

Sic, currente anno 1817, speciem quamdam Rosæ *Reduteanam* nominavi quam in re botanicâ diligentiores justo dictam de nomine arbitrati sunt, quamque clarissimi nominis causâ, singulari quodam amore jàm fovere videntur.

Liceat ergò, Vir clarissime, de quo nunc superbit Geneva, et olim Galliæ decus ac ornamentum, liceat me nunc Rosæ speciem, non minori curâ quàm *Reduteanam* probatam confirmatamque, nobili aliquâ consecratione propagare, hoc de tuo nomine, Rosam Candolleanam signando. Nos ex hâc nuncupatione tuum nomen recordari patêre, quemadmodùm ex tuo nomine dulcis subitò fit commemoratio multorum tuorum operum jàm editorum, et nuper operis illius cui titulus est : *Regni Vegetabilium Systema naturale.* Tantis fretus auspiciis, flos ipse, oblatumque nomen quo designari potest, si huic annueris, nullo alio auxilio egent,

quo propagari queant et unanimi consensu mox confirmari : ne igitur, celeberrime Professor, ne reverentiæ nostræ hoc specimen dedigneris quod ultrò sincerique tibi deferimus.

Hactenùs, doctissime Vir, illud a te acceptum referre debeo quod tuâ benevolentiâ me amplificaveris, studiorum meorum sedulus hortator, cùm in hâc novissimâ tempestate Roseta mea digna judicavisti quæ illa inviseris. Si nunc voto meo annueris; si tuis auspiciis novam speciem, quam nuper ignotam, diligenti culturâ in lucem protuli, adoptione quâdam excipere volueris, quàm mihi pergratum erit quod nostrum hunc flosculum coronæ adjungere possim quâ certatim et naturæ docti et amantes jamdudûm frontem tuam præcinctam voluerunt!

CL.-ANT. THORY.

Dabam Lutetiæ, die 15 mensis februarii anno 1819.

ROSA CANDOLLEANA

SEU

DESCRIPTIO

NOVÆ SPECIEI GENERIS

ROSÆ.



ROSA CANDOLLEANA.

ROSA germinibus ovatis, glabris; pedunculis glabris hispidisve; caulibus ramulisque setis confertissimis minimis subæqualibus tectis; foliolis inæqualiter serratis.

(α) ELEGANS.

Rosa Candolleana germinibus pedunculisque glabris; foliolis suprà viridibus, subtùs pallidioribus; petiolis villosis subaculeatis; laciniis calycinis intùs et margine villosulis, extùs glandulis sessilibus præditis; petalis albis extùs rubrofasciatis.

Rosier très-épineux à pétales rayés de rose en-dehors; DU PONT, Cat. inéd., serie 4[e], n° 8.

HABITUS. Frutex erectus 3-4 pedalis, et altior.

Rami juniores setis spinuliformibus, confertissimis, subæqualibus, rectis tecti; adultiores aculeis emortuis evanescentibus scabrosi.

Petioli pubescentes, subinermes.

Foliola quina vel septena, nonnulla acuta, nonnulla obtusa, suprà viridia, subtùs pallidiora, subglaucescentia, inæqualiter serrata, margine colorata.

Stipulæ apice acuminatæ, margine glanduloso ciliatæ.

Pedunculi ramulos terminantes multiflori, glabri, bracteis præditi.

Calycis tubus ovatus, glaber.

Laciniæ calycinæ integerrimæ, corollam inapertam superantes, intùs tomentosæ, extùs glandulis sessilibus obovallatæ.

Petala quinque, obcordata, intùs alba, extùs rubro-fasciata.

Stigmata sessilia.

Fructus ovato-rotundus, maturus ruber.

OBSERVATIO.

Rosa Candolleana elegans proxima Rosæ Reduteæ glaucæ (THY., *Ros. Red.*, p. 3, cum fig.; RED., *Roses*, p. et tab. 101); sed hæc ultima diversa:

1° Caulibus glabris aculeis solidis persistentibus armatis, nec setaceis deciduisque uti in nostrâ varietate;

2° Foliolis simpliciter dentatis;

3° Petalis intùs et apice rubello punctatis.

Rosa autem hispida (Poir., *Ency.*, vol. 6, p. 286, n° 15) differt a Rosâ Candolleanâ elegante :

1° Aculeis, sparsis solidisque;

2° Foliolis subtùs tomentosis;

3° Ramulis unifloris;

4° Et deniquè tubo calycis pedunculisque glanduloso-hirsutis.

(β) PENDULA.

Rosa Candolleana germinibus ovatis, glabris; pedunculis subhispidis; foliolis ellipticis, pallidè virescentibus, subconcoloribus; fructibus subglobosis, pendulis.

Habitus. Frutex ramosus, circiter 4-pedalis.

Petioli villosi, raró aculeati.

Foliola septena vel novena subduplo majora quàm in præcedente, elliptica basi apiceque obtusa.

Stipulæ acuminatæ, basi integerrimæ, supernè glanduloso-subdenticulatæ.

Pedunculi nonnulli glabri, nonnulli setis glandulosis muniti.

Laciniæ calycinæ simplices, corollam apertam paululùm superantes, apice subdilatatæ.

Petala quinque, obcordata, pallidè rosea, extùs rubro-fasciata.

Fructus ovato-globosus, glaber, pallidè purpureus, laciniis calycinis diù persistentibus coronatus, pendulus.

Cætera uti in variatione α.

OBSERVATIO.

Differt a Rosâ pendulinâ (L., sp. 705, vel Alpinâ pendulinâ, REDOUTÉ, *Roses*, vol. 1, pag. et tab. 57) caulibus setis confertissimis præditis, fructibus ovato-globosis, aliisque notis.

A Rosâ pimpinellifoliâ (L., sp. 703, RED., *Roses*, p. et tab. 83):

1° Ramulis multifloris;

2° Foliolis duplicato-dentatis triplo majoribus;

3° Laciniis calycinis corollam inapertam superantibus.

Rosa verò myriacantha (D. C., *Flore française*, ed. 3, n° 3698) est distincta :

1° Foliolis minimis, subrotundis;

2° Aculeis subsolidis, quintuplo majoribus;

3° Ramulis unifloris;

4° Laciniis calycinis brevioribus.

(γ) FLAVESCENS.

Rosa Candolleana germinibus obovatis, turgidis, pedunculisque glabris; foliolis suprà glabris,

subtùs subpubescentibus; petalis pallidè flavescentibus.

R. (spinosissima) sulphurea, flore variegato; Du Pont, loc. cit., n° 18.

R. fructibus globosis calycibusque glabris; aculeis ramorum setaceis confertis; stipulis linearibus; *Sims.* in Curt., Bot. mag., tab. 1570.

R. (hispida); Poir., *Ency.*, vol. 4, 2ᵉ part., p. 715; — non Poir., loc. cit., vol. 6, p. 286, n° 15.

Habitus. Frutex magnitudine 1-1 $\frac{1}{2}$ ped. ramosissimus.

Rami setis confertissimis tecti uti in varietatibus α et β.

Ramuli bifurcati 1-2-3-flori.

Petioli glabri, subaculeati.

Stipulæ integerrimæ, lanceolatæ.

Foliola quina vel septena ovalia, suprà glabra, subtùs subpubescentia.

Pedunculi glabri.

Laciniæ calycinæ integerrimæ, corollam inapertam leviùs superantes, intùs villosulæ, extùs subglabræ.

Petala quinque, obovata, obtusè emarginata, pallidè flava, facilè decidua.

Fructus subrotundus.

OBSERVATIO.

Hæc a præcedentibus differt non solùm notis suprà expositis, sed etiàm alio habitu alioque crescendi modo, et singulariter floribus flavescentibus. Hybrida, verisimiliter, varietatis α, et Rosæ luteæ, (L.); sed cultura non mutatur.

Decimus jàm quintus vertitur annus ex quo detexi Rosas α et γ, in horto celeberrimi horticultoris And. Du Pont, mortui sub fine anni 1817. Ipse habebat varietatem γ, ut hybridam Rosæ luteæ et nostræ Rosæ α. Varietatem β ex semine, in horto meo propè Lutetiam, anno 1810, collegi, et non dubitandum est quin sit hybrida Rosæ Alpinæ pendulinæ et Candolleanæ elegantis : sed omnes, multotiès inseminatæ, culturâ ferè non mutatæ sunt. Hæ, cæterùm, Rosæ primo intuitu facilè dignoscentur ramis ramulisque omninò setis mollibus obductis, et habitu proprio qui non reperitur in aliis generis Rosæ speciebus.

AND. DU PONT

GYMNASIUM ROSARUM

SEU

TRANSCRIPTIO,

Conferta cum Catalogo autographo Rosarum quas in horto suo ipse colelat,

anno 1813 (1).

I. CANINAE.	II. RUBIGINOSAE.
1. Rosa canina vulgaris.	1. Rosa rubiginosa vulgaris.
2. —— semiplena.	2. —— semiplena.
3. —— subglauca.	3. —— plena.
4. —— fl. albo.	4. —— aculeatissima.
5. —— rosea subinermis.	5. —— Persica, *Olivier.*
6. —— myrtifolia.	6. —— alterna, *Cels.*

(1) Nomina Rosarum in hocce Catalogo, usquè-adhùc inedito, scripsit aliquandò latinè, aliquandò gallicè.

7. Rosa rubiginosa semiplena, *Zabeth.*
8. — — semiplena, *petite Hessoise.*
9. — — simplex fol. rugosis.

III. ARVENSES.

1. — arvensis repens.
2. — — stans.

IV. SPINOSISSIMAE.

1. — spin. alba.
2. — — rubra.
3. — — duplex.
4. — — subduplex.
5. — — duplex fl. carneo.
6. — — simplex, *Rose tendre.*
7. — — *Rose foncée, très-odorante.*
8. — — *pétales rayés de rose en-dehors.*
9. — — maxima.
10. — — *fleurs rose très-tendre.*
11. — — pumila.
12. — — *vergetée de rose, feuilles glauques.*
13. — — subinermis.
14. R. sp. inermis ex semine.
15. — — nova variegata, *la belle Laure.*
16. — — Scotica, *légèrement panachée.*
17. — — hybrida cum Alpina.
18. — — sulphurea fl. variegato.

V. VILLOSAE.

1. — villosa pomifera simplex.
2. — — minor var., *Trianon.*
3. — — foliolis variegatis.
4. — — duplex.
5. — — Parisiensis, ex *Thuillier.*
6. — — inermis fl. pendulo.
7. — — Evratina fl. pleno.

VI. RUBRIFOLIAE, seu *glaucœ.*

1. — glauca.
2. — — racemosa, *Villars.*

VII. ALPINAE.

1. — Alpina vulgaris.

2. R. Alp. lagenaria pendula.
3. —— Pyrenaica mitissima, *Lemonier.*
4. ——simplex, de Chine, *Lemonier.*
5. ——duplex, *Lemonier* et *Michaux.*

VIII. EGLANTERIAE.

1. — eglanteria lutea subsimplex.
2. —— bicolor austriaca.
3. —— tulipa, *variété avec des pétales à moitié jaunes et à moitié ponceau.*

IX. CINNAMOMEAE.

1. — cinnamomea simplex.
2. —— maialis, nebulosa, infrà spinosa.
3. —— spinosa simplex, *Virginie.*
4. ——— duplex, idem.

X. CRETICAE.

1. — Cretica, *Corfou.*

XI. SABINAE.

1. Rosa sabina.

XII. ECHINATAE.

1. — echinata.

XIII. KAMSCHATICAE.

1. — Kamschatica.

XIV. LUCIDAE.

1. — lucida simplex.
2. —— multiplex.

XV. SORBIFOLIAE.

1. — sorbifolia.

XVI. PARVIFLORAE.

1. — parviflora.

XVII. HOLLANDICAE.

1. — Hollandica magna.
2. —— parva.

XVIII. CENTIFOLIAE.

1. Rosa centifolia simplex, *la Louise.*
2. — — *rouge plus foncé.*
3. — — subsimplex.
4. — — semiplena.
5. — — plena.
6. — — — rubro radiata.
7. — — fortissima pallida.
8. — — pulcherrima.
9. — — foliacea.
10. — — brassica.
11. — — muscosa.
12. — — nivea.
13. — — carnea.
14. — — — multiplex.
15. — — quercifolia.
16. — — bullata.
17. — — subrotundifolia, crenata.
18. — — bipinnata.
19. — — unguiculata.
20. — — subapetala.
21. — — parva, foliis subtùs incanis.
22. — — parva, *Chatenay.*
23. — — Burdigalensis.
24. — — Meldensis.
25. — — Burgundiaca.
26. Rosa centifolia nana, *centre pourpre.*
27. — — Campaniaca.
28. — — *de Carlsrouhe.*
29. — — *de Hesse.*
30. — — Anglica.

XIX. BIFERAE.

1. — bifera simplex, *Henriette.*
2. — — officinalis, *de Putaux.*
3. — — plena.
4. — — alba.
5. — — bicolor.
6. — — felicitas, *panachée.*
7. — — Italica.
8. — — perpetua.
9. — — prolifera.
10. — — magna pallida.
11. — — maxima, *Varin.*
12. — — magna, *la Cels.*
13. — — carnea.
14. — — — virginalis.
15. — — — lusitanica.
16. — — Portlandica.
17. — — umbellata.
18. — — argentea.
19. — — fasciculata, *en bouquets.*

XX. GALLICÆ.

1. Rosa Gallica simplex.
2. —— semiplena.
3. —— variegata.
4. —— plena.
5. —— *bishop*.
6. —— Prænestina.
7. —— Maheca.
8. —— aquila nigra.
9. —— atro-purpurea semiplena.
10. ——— plena.
11. —— Angliæ.
12. —— rosea plena.
13. —— *cocarde pâle*.
14. —— alba pseudo-unica.
15. —— nana Remensis.
16. —— semiplena magna.
17. —— marmorea plena.
18. —— subnigra.
19. —— *de couleur sombre*.
20. —— *pourpre belle violette*.
21. —— *pourpre violet*.
22. —— *belle Flore*.
23. —— *renoncule*.
24. —— *pourpre charmant*.
25. R. G. *carmin brillant*.
26. —— *velours pourpre*.
27. —— altissima.
28. —— *sans pareille couronnée*.
29. —— *Junon*.
30. —— *passe princesse*.
31. —— *grosse cerise*.
32. —— *belle violette foncée large*.
33. —— *à fleurs terminales*.
34. —— *rouge formidable* (1).
35. —— *violette prolifère*.
36. —— *belle pourpre*.
37. —— *noire couronnée*.
38. —— *pourpre ardoisée*.
39. —— *sultane double*.
40. —— *incomparable*.
41. —— *à fleur très-large*.
42. —— atro-purpurea.

XXI. ROSÆ GALLICÆ *Hybridæ*.

1. — Gallica holosoricea nova.
2. —— *ornem. de parade*.

---

(1) Hæc formosa varietas dicata And. Du Pont, sub nomine Rosæ Gallicæ Pontianæ. Red., *Roses*, t. 1, p. 75, var. ρ.

3. R. G. *aimable rouge.*
4. — — Belgica rubra.
5. — — mutabilis.
6. — — *illustre.*
7. — — *belle sans flatterie.*
8. — — *nouvelle gagnée.*
9. — — *bois de cent feuilles, fleur de Provins.*
10. — — *beauté tendre.*
11. — — — *touchante.*
12. — — *Virginie.*
13. — — regina.
14. — — *précieuse,*
15. — — *de merveille.*
16. — — inermis atro-violacea.
17. — — — multiplex.
18. — — pyramidalis,

XXII. ALBAE.

1. — alba simplex.
2. — — subplena.
3. — — plena.
4. — — fulva.
5. — — regia.
6. — — — aurata.
7. — — — subinermis.
8. — — — subalba.
9. — — nova cælestis.
10. Rosa alba subinermis.
11. — — carnea.
12. — — — parva.
13. — — — Josephina.
14. — — ex albo rosea.
15. — — subinermis.
16. — — aculeata incarnata.
17. — — medio intùs luteo.
18. — — inermis subviridis.

XXIII. TURBINATAE.

1. — turbinata, *de Francfort.*

XXIV. SULPHUREAE.

1. — sulphurea plena.
2. — — nana.

XXV. SEMPERVIRENTES.

1. — sempervirens simplex.
2. — — duplex rosea.
3. — — undulata, *de Chine.*
4. — — bracteata, *Macartney.*
5. — — Sinica trifolia.
6. — — Balearica.

XXVI. MOSCHATAE.

1. — moschata sempervirens arborea.
2. — — duplex.
3. — — plena.

XXVII. SIMPLICIFOLIAE.

1. — simplicifolia Persica, *Olivier.*

XXVIII. PENSYLVANICAE.

1. — Pensylvanica simplex.
2. — — duplex.

XXIX. CAROLINAE.

1. — Carolina vulgaris.
2. Rosa Carolina corymbosa, *baie d'Hudson.*

XXX. SEMPERFLORENTES.

1. — semperflorens, *simple pourpre.*
2. — — *double pourpre.*
3. — — simplex rosea.
4. — — duplex rosea
5. — — mutabilis.
6. — — *pourpre liseré de blanc.*
7. — — subalba.

XXXI. ORIENTALES.

1. — orientalis, *Olivier, Cels.*

FIN.


Digitized by Google